

Veien mot netto-null 2040

Innhold

Utslippsmål for utlån og egen drift	6
Pådriver for et bærekraftig Nord-Norge	6
Virkemidler	7
Grønn kompetanse	7
Grønne produkter	7
Grønn kapital	8
Status Nord-Norge	8
Kravet til utslippsrapportering øker	9
Slik beregner vi utslipp i vår utlånsportefølje	10
Om metoden for beregning av finansierte utslipp	11
Scenarioanalyser for utslipp	12
Science based targets initiative	12
Carbon Risk Real Estate Monitor (CRREM)	13
Bolig	13
Næringseiendom	14
Jordbruk	16
Fiskeri	16
Bedriftsmarked (uten Næringseiendom)	17
Egen drift	18

Konsernsjefens innledning

Kjære leser. Siden 1836 har SpareBank 1 Nord-Norge vært bank for folk og næringsliv i Nord-Norge. Som sparebank har vårt hjerte alltid banket for alle de små samfunnene i nord, og det som har drevet oss har vært en optimisme på vegne av landsdelen, og en tro på utvikling. Slik er det ennå. Men utviklingen fremover kan ikke lenger bare basere seg på et ønske om vekst målt etter tradisjonelle økonomiske teorier. Veksten må være bærekraftig også i et økologisk perspektiv.

De seneste årene har brakt med seg forskning om hvordan vår måte å leve på belaster jorda til et nivå der vi ødelegger for vår egen fremtid. Parallelt har vi fått føle klimaendringene på kroppen. Stigende temperaturer, enorme skogbranner, oversvømmelser, ras og ekstremvær i et tempo som tilsier at noe må gjøres. Og det må gjøres nå.

Hovedårsaken til endringene finner vi i utslippene av klimagasser fra menneskelig aktivitet. I dag står energien produsert fra fossilt brensel for så mye som $\frac{3}{4}$ av utslippene fra kloden¹. En primæroppgave for å redusere dette er å legge om til fornybar energi. I Norge har vi mye fornybar energi gjennom vannkraft og et økende antall vindkraftanlegg. Men det er langt fra nok. Investeringer i nye fornybaranlegg er derfor helt sentralt. For folk og bedrifter handler det i større om å iverksette tiltak som reduserer utslipp nå, blant annet gjennom å elektrifisere, energieffektivisere og investere i fornybare energikilder. Da må også den elektriske infrastrukturen være til stede i tilstrekkelig grad.

For oss som bank betyr dette i realiteten at vi må endre våre forretningsmodeller. Bankene er pekt på som en nøkkel til den grønne omstillingen. Årsaken er enkel; gjennom å styre penger i en bærekraftig retning kan vi påvirke. Dette er en oppgave vi i SpareBank 1 Nord-Norge tar på største alvor. Fra å finansiere økonomisk lønnsomme prosjekter vil vi i større og større grad lete etter prosjekter som er lønnsomme og bærekraftige. Det betyr også at mange av våre kunder må endre sine forretningsmodeller. For det er summen av alle utslippene som skal ned.

Samtidig skal vi fortsatt være støttespilleren til folk og bedrifter i Nord-Norge. Dette krever at vi tar på oss rollen som pådriver. I denne rollen ønsker vi å tilby både grønn kompetanse, grønne produkter og grønn kapital. Samtidig vil vi stille tydelige krav til alle våre kunder. Det er bare gjennom samarbeid og felles innsats vi kan lykkes med det grønne skiftet. Å ikke lykkes er ikke en opsjon. Mens verden som sådan har sagt at netto null skal nås innen 2050 har SpareBank 1 Nord-Norge satt seg som mål at vi skal nå netto null innen 2040. Både i egen virksomhet og i vår låneportefølje. Dette er et ambisiøst mål, men det er gode grunner for å være ambisiøs. For det første merker Nord-Norge, med vår sårbare arktiske natur, klimaendringene både tidligere og sterkere enn lenger sør. Men også fordi vi primært lever av naturbaserte næringer. Hva vil skje med fiskeriene dersom temperaturen i havet stiger? Hva vil skje med havbruksnæringen? Å ignorere de alvorlige konsekvensene av global oppvarming truer altså vårt eksistensgrunnlag på flere måter. Samtidig er dette krevende. Om vi skal få til et lavutslippssamfunn mot 2040 og 2050 er vi avhengig av at det skjer betydelig innsats på flere samfunnsområder. Og vi må starte nå.

¹ [Sector by sector: where do global greenhouse gas emissions come from? - Our World in Data](#)

Selv om klimaendringene representerer en alvorlig trussel mot samfunnene våre og den globale økonomien, så bringer de også med seg muligheter. Vi ser allerede at nye aktører oppstår, med både ideer og løsninger som gjør omstillingen mulig. Norge har lenge vært en energinasjon. Vi har kompetanse og vi har erfaring. I Norge finnes også råvarer som for eksempel jordmetaller som kan anvendes til å produsere batterier og avansert elektronikk. Dessuten har vi rikelig med vind både til havs og på land. Det ligger dermed til rette for ny næring som er fornybar og bærekraftig. For oss som bank er det naturlig å være en støttespiller for slik ny virksomhet. Både med tanke på finansiering og med støtte gjennom Samfunnsløftet.

SpareBank 1 Nord-Norge har sluttet seg til en rekke grønne initiativ, blant annet UN Global Compact, UNEP FI, PCAF, Miljøfyrtårn, Klimapartner og vi ønsker å bidra i verdens dugnad om kutt i utslipp. Vi rapporterer etter anerkjente rapporteringsstandarder og vil at alle våre interessenter skal få innsikt i hvordan vi jobber. Vi baserer oss på vitenskapsbaserte metoder (Science Based Targets-initiativet) for å validere at våre mål og vår metode er i samsvar med Parisavtalens mål om å begrense den globale oppvarmingen til godt under 2°C, helst 1,5 °C.

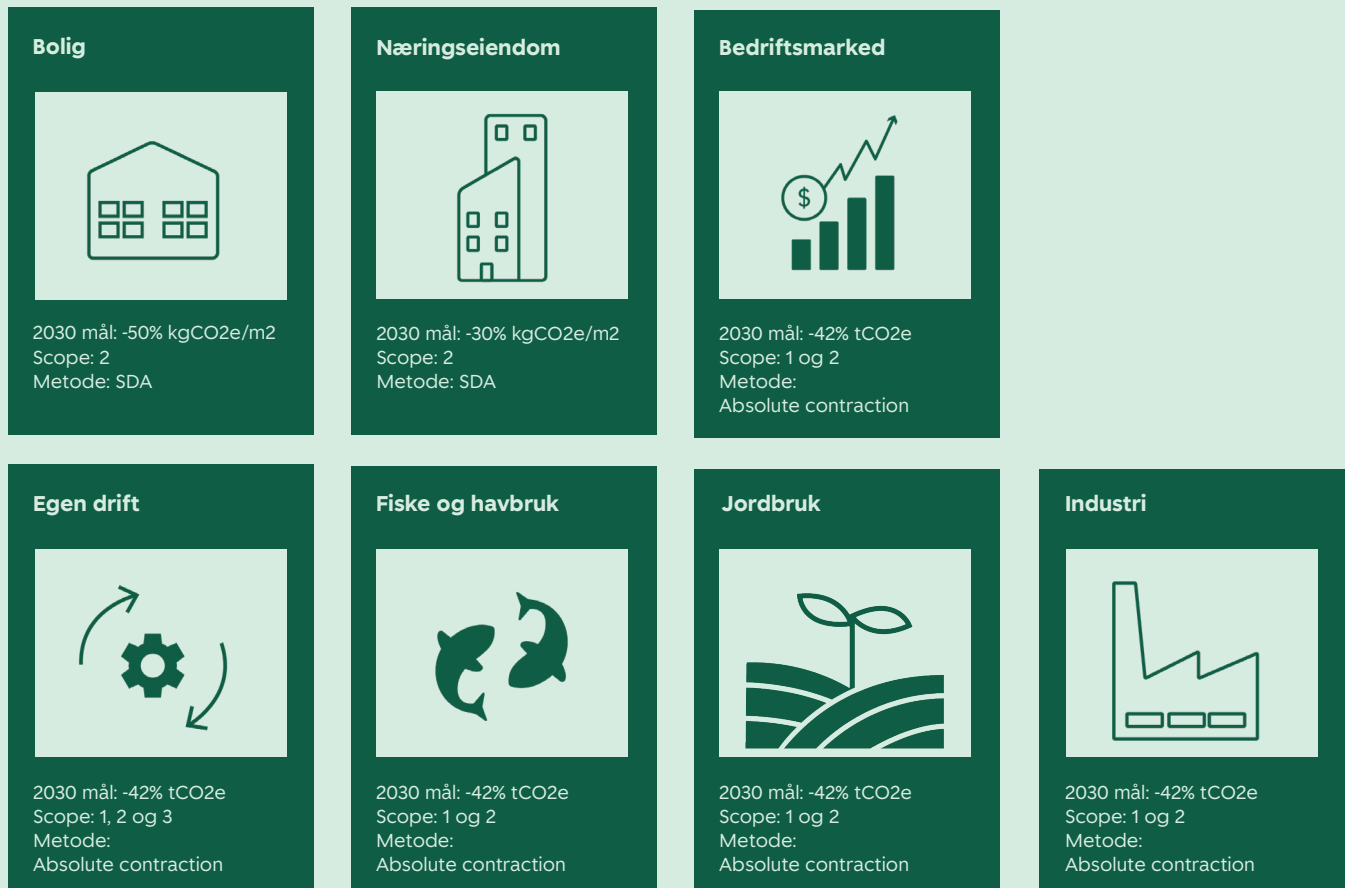
Vi har jobbet målrettet for å sette mål for vår virksomhet og utvikle verktøyer og systemer for å måle og vurdere vår totale klimapåvirkning. Dette inkluderer å beregne utslippene fra egen virksomhet, våre finansierede utslipp, samt tiltak og strategi for å kunne oppnå netto null innen 2040. Samtidig vil vi legge vår ære i å rapportere transparent om vår ferd mot å nå målene.

Utslippsmål for utlån og egen drift

SpareBank 1 Nord-Norges mål om utslippsreduksjon er satt for vår utlånsportefølje for bedriftsmarked og privatmarked, samt for egen drift. Målene skal bidra til at vi iverksetter konkrete tiltak for utslippsreduksjon

i våre prosesser og tar valg som støtter kunden og samtidig reduserer vår klimarisikoeksponering gjennom våre utlån.

Pådriver for et bærekraftig Nord-Norge

SpareBank 1 Nord-Norge har som ambisjon å være en pådriver for en bærekraftig fremtid i Nord-Norge. Denne omstillingsplanen beskriver hvilke virkemidler vi vil benytte for å nå denne ambisjonen. Dokumentet bygger på estimerte karbonutslipp i vår utlånsportefølje per 2023, og inneholder konkrete reduksjonsmål for porteføljen, med særlig fokus på de bransjer hvor det eksisterer rammeverk for å sette gode utslippsbaner. Videre peker denne planen på tiltak for utslippsreduksjon og planlagte virkemidler tatt i bruk for å drive frem endring. Samtidig kommer planen inn på dilemmaer både vi og våre kunder møter på i omstillingen og avhengigheten av god nok data for å kunne gjøre de riktige valgene. Planen gjelder for 2 år, og er planlagt revidert i 2026.

Den økte takten på klimaendringene, i tillegg til den omfattende klimapolitikken nasjonalt og internasjonalt gjør at vi som bank må tenke nytt om risiko. Tids-horisonten som ligger til grunn for Parisavtalen vil utfordre tradisjonell og typisk forretningsmessig tidshorisont som løpetid på lån, kreditter og eller andre sykluser som vanligvis former våre planer og beslutninger. Dette utfordrer både oss som finanskonsern, men også våre kunder. Vi er derfor avhengig av samarbeid med kunde og samfunn for øvrig, og vi må kontinuerlig justere oss i forhold til politiske incentiver og virkemidler.

Virkemidler

Virkemidlene SpareBank 1 Nord-Norge vil anvende i arbeidet med å nå netto null innen 2040 kan oppsummeres slik:

1. “Grønn” kompetanse
2. “Grønne” produkter
3. “Grønn” kapital

Grønn kompetanse

I alle låneprosesser over en viss størrelse er klimarisiko en del av kriteriene som vurderes, i første omgang hos bedriftsmarkedet. Hvordan en kunde scorer på klimarisiko vil få betydning for lånet i fremtiden. Både knyttet til vilkår, og hvordan kunden følges opp. Klimarisiko og klimatilpasningstiltak vil få økt fokus i årene som kommer. Samtidig så skjer utvikling på dette feltet fort og det er ikke slik at alle svarene finnes. Det er derfor viktig å starte der det er mulig. Et viktig grunnlag er tilgang på data som kan kobles mot utslipp. Derfor er en sentral oppgave for oss å løfte dette i møte med kunde, bransje og andre interessenter. Dette er også et område hvor vi som bank kan gjøre en forskjell i å bruke våre virkemidler aktivt.

- Vi øker våre ansattes klimakompetanse slik at vi kan gi mer presis rådgiving i en tid som krever økt omstillingstakt og (klima)risikoreducerende tiltak.
- Vi tilbyr omstillingslån som hjelper kunder å ta de riktige beslutningene når de skal renovere boligen sin for å øke energieffektiviteten.
- Vi jobber med å utvikle ESG-data som gjør det mulig å drive frem grønn omstilling raskere og forhindre grønnvasking.
- Vi støtter forskning og utvikling av grønne omstillingstiltak. Enten med pengebeløp fra Samfunnsløftet, eller bidra med kompetanse fra våre ansatte
- Vi rydder i eget hus og kutter i egne utslipp med minst 6% årlig.

Grønne produkter

Vi tilbyr i dag produkter som er rettet mot finansiering av aktiviteter som er forbundet med lave utslipp, eller reduksjon av eksisterende utslipp. Disse er ment for å skape incentiver for omstilling og bidra til at vi når våre utslippsmål. EU har gjennom sin taksonomi utviklet et klassifiseringssystem som skal gjøre det mulig å konkretisere hva som er grønne økonomiske aktiviteter. For banker er dette både en mulighet til å utvikle grønne produkter, og en risiko fordi klassifiseringskravene er så detaljerte og krevende å oppnå. I tillegg vil definisjonene for hva som kan kalles grønt utvikles i takt med innfasingen av EUs taksonomi. Grønne lån er et virkemiddel som kan skape etterspørsel etter aktiviteter som drar oss i en grønnere retning, og det gir oss som bank mulighet til å bygge en grønnere balanse.

- Vi tilbyr grønne lån til privatpersoner og bedrifter
- Våre grønne lån er laget med utgangspunkt i vårt grønne finansrammeverk¹.
- Vi ønsker i fremtiden å kunne tilby omstillings-tjenester for våre kunder.

¹ Kriteriene i rammeverket vil så langt det lar seg gjøre være alignet med Green Bond Principles, Green Loan Principles, Guidance on Bonds to Finance the Sustainable Blue Economy og EUs Taxonomy Delegatet Acts (as of June 2023). Endringer kan forekomme i takt med endringer i EUs taksonomi.

Grønn kapital

Hensynet til klima er noe vi allerede i dag jobber mye med i alle våre prosesser. Det stilles detaljerte krav til for eksempel utslippsrapportering, miljøsertifisering og klimarisikoevaluering for både oss selv og våre kunder. Dette er innsikt om våre kunder som vi bruker for å vurdere risiko og sikre riktig prising og oppfølging. Vi har i flere år hatt en ambisjon om å bidra til et grønnere kapitalmarked, et arbeid som har vært og fortsatt vil være styrende for mye av hvordan vi jobber med grønn omstilling. Den omstillingen vi forfekter hos våre kunder skal henge sammen med regulatoriske krav og forventinger fra både myndigheter og investorer. Fremover vil vi fokusere mer på utslippsba-

ner, klimamål, beviselige utslippskutt i våre finansieringsprosesser, og vi vil også måtte ekskludere enkelte bransjer og aktiviteter fra våre grønne låneprogrammer.

- **Vi stiller strengere klimakrav** i kredittprosessen for alle kunder > 5MNOK.
- **Vi bidrar med 200 MNOK** til grønn omstilling av næringslivet gjennom Samfunnsløftet.
- **Vi vil fortsette å bidra til et grønnere kapitalmarked.**

Status Nord-Norge

SpareBank 1 Nord-Norge er det ledende finanshuset i Nord-Norge med lokalkontorer over hele landsdelen. Med utgangspunkt i vårt nordlige markedsområde er vi spesielt opptatt av forhold som påvirker arktiske strøk. Klimaendringene som skjer rundt oss påvirker og skader vår natur og samfunn, i tillegg til at det påvirker finansiell stabilitet i verden. Som finanskonsern i dette området er vår påvirkning på miljø og samfunn betydelig. Dette medfører et ansvar for å bevare og styrke det positive, samt minimere den negative påvirkningen gjennom vår virksomhet.

Visjonen til SpareBank 1 Nord-Norge er "For Nord-Norge" og vår misjon; *Bedre enn noen andre skal vi forstå og gjøre det som er viktig for folk og næringsliv i Nord-Norge.*

Bærekraft og klimarisikoer er forankret i konsernets forretnings- og risikostrategi. Ambisjonen netto-null i utlånsporteføljen er satt med utgangspunkt i konsernets doble vesentlighetsanalyse som peker på

konsernets viktige rolle i det grønne skiftet. Her er vår viktigste oppgave de neste årene å få med oss resten av næringslivet på omstillingen i tide før reguleringer trer inn og bremser konkurransekraften til de som enda ikke har kommet i gang.

Vår ambisjon på bærekraftsområdet er derfor følgende:

Som den største finansaktøren i Nord-Norge skal SpareBank 1 Nord-Norge være en pådriver for bærekraftig utvikling.

Herunder følgende ambisjonsmål:

- Grønn omstilling av Nord-Norge: Med mål om netto-null i utlånsporteføljen 2040.
- Attraktiv og inkluderende landsdel: Med mål om å bidra positivt til flyttestrøm innen 2030.
- Havet i arktiske strøk: Med mål om 70 prosent av havnæringsporteføljen skal kvalifisere til grønn finansiering innen 2030.

Kravet til utslippsrapportering øker

For banker og andre allmenntilgjengelige selskaper blir det en milepæl i 2024 når bærekraftsrapportering blir et lovkrav gjennom Regnskapsloven¹. Videre trappes rapporteringskravene opp og blir gjeldende for øvrige selskaper fra 2025 og i 2026. Denne lovendringen medfører blant annet at bærekraftsinformasjon skal

likestilles med finansiell informasjon. Særlig er det økte rapporteringskrav til klimaregnskap for virksomheter gjennom hele deres verdikjeder. Rapporteringen skal inneholde både direkte og indirekte klimagassutslipp (scope 1, 2 og 3) og vil derfor påvirke alle deler av både næringsliv og offentlig sektor.

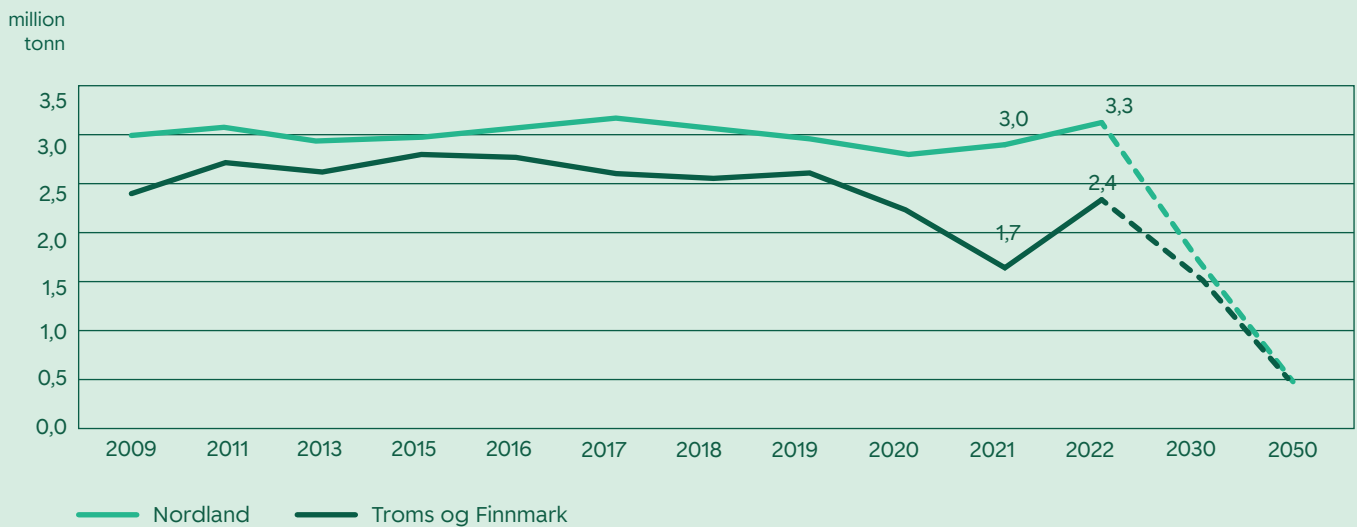
Klimagassutslipp i Nord-Norge

Norges nasjonale mål er å redusere klimagassutslipp med inntil 55 % fra 1990-nivået til 2030². Dette vil medføre direkte og indirekte omstilling i store deler av næringslivet. For Nordland medfører dette at utslippene skal reduseres med 47 % innen 2030 og 87 % innen 2050 sammenlignet med 2022-utslipp. Troms og

Finnmark skal redusere klimagassutslippene med 33 % innen 2030 og 83 % innen 2050, sammenlignet med 2022-utslipp³.

Overgangsrisikoen i denne fasen vil være økt, men det gir også en mulighet for vekst og innovasjon.

Klimagassutslipp Nordland og Troms og Finnmark

Historiske utslipp av klimagasser og utslippsmål Nordland og Troms og Finnmark (2021).

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2023-15/id2977731/>

² <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/innsiktsartikler-klima-miljo/klimaendringer-og-norsk-klimapolitikk/id2636812/>

³ Utslipp av klimagasser i Norges kommuner og fylker - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no)

Nord-Norge har et høyt potensial når det gjelder blant annet fornybar energi, noe som vil kunne danne et grunnlag for omstilling.

Undersøkelser som er gjort, blant annet gjennom Forventningsbarometeret¹ for SpareBank 1 Nord-Norge, viser at det haster for næringslivet i Nord-Norge å få fart på omstillingen. Næringslivet har i for liten grad tatt innover seg hvordan klimarisiko vil påvirke dem. To av tre bedrifter ser ikke bærekraft som en finansiell risiko. En av tre kommuner sier at bærekraft ikke representerer finansiell risiko for dem. Kun 15 % av næringslivet oppgir at de har et klimaregnskap.

For å fortsette med verdiskapning i regionen samtidig som vi kutter utslipp, må vi bli mer effektive i bruken av karbon for å produsere varer og levere tjenester.

Dette kan måles i karbonintensitet, CO₂-utslipp pr. intensitetsfaktor eller karbonproduktivitet, produksjon pr. CO₂-utslipp. Kbn.no beskriver i artikkelen «*Er grønn vekst mulig i nord?*»² at Nordland, Troms og Finnmark er blant fylkene med lavest karbonproduktivitet. For å faktisk kutte utslipp må vekst i karbonproduktivitet være høyere enn økonomisk vekst. For øyeblikket er ikke økningen i karbonproduktivitet høy nok til å veie opp for økning i verdiskapning, altså trekkes vi i feil retning.

Manglende oversikt over eget klimagassutslipp, og den lave karbonproduktiviteten i landsdelen er noe som utgjør en direkte risiko for både næringslivet og for oss i SpareBank 1 Nord-Norge. Derfor må det iverksettes kraftfulle tiltak for å få grep om utslippene i våre finansierte aktiviteter. Dette er en av grunnene for at vår utslippsambisjon er satt til 2040.

Slik beregner vi utslipp i vår utlånsportefølje

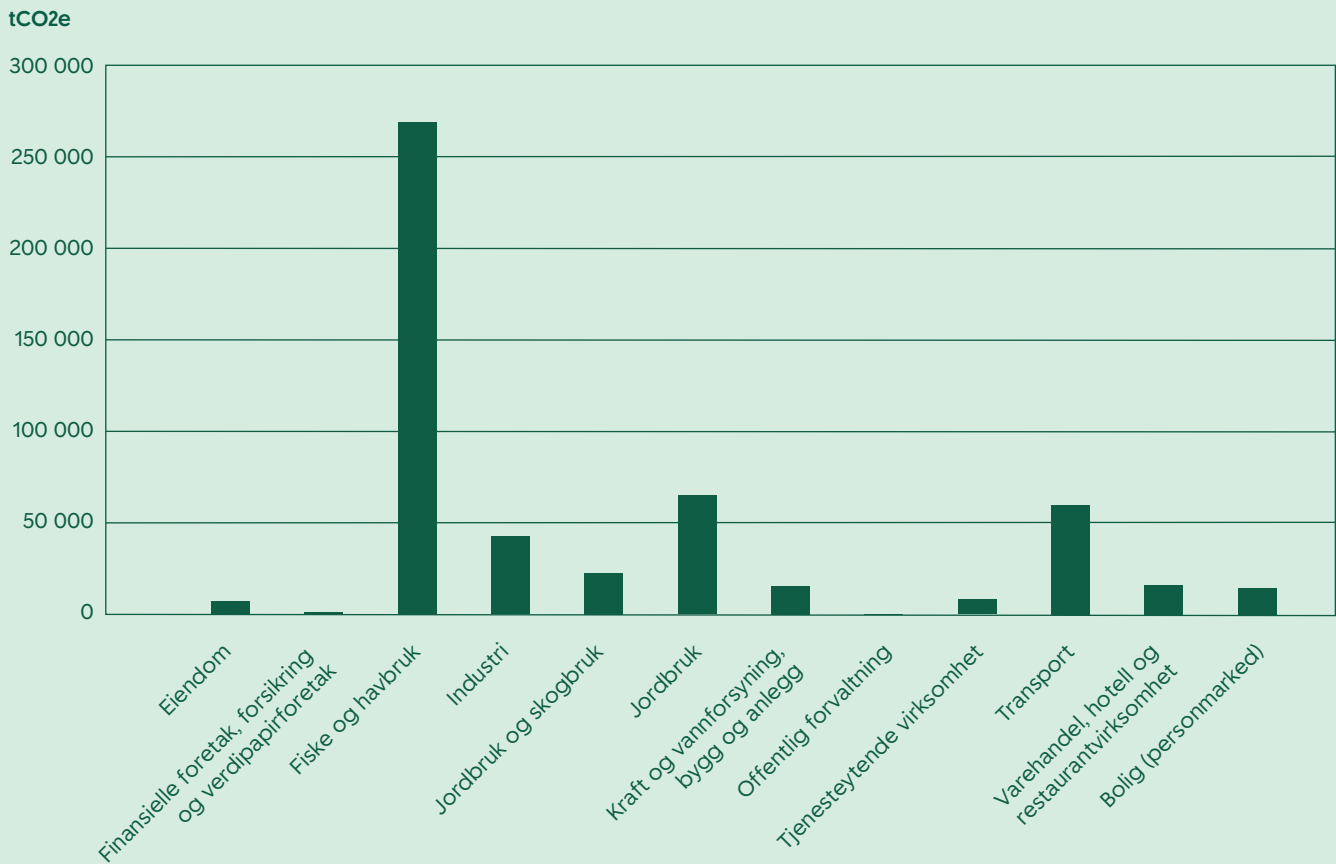
SpareBank 1 Nord-Norges kunder består av folk og næringsliv over hele landsdelen. Hoveddelen av vår portefølje er tilknyttet bolig og eiendom. Vi finansierer ikke produksjon av olje og gass, og vi har forholdsvis lav eksponering mot utslippsintensive bransjer som shipping og landbruk. Likevel er det ikke tvil om at

utslippskuttene som skal skje er store, og de må skje hos våre kunder. Dialog med markedet og myndigheter vil derfor være helt avgjørende for at vi skal lykkes med våre mål. Vi har allerede lansert flere tiltak, og flere må på plass for at det skal være enklest mulig for våre kunder å komme i gang med utslippskutt.

Foto: Petter Schive

FINANSIERTE UTSLIPP I UTLÅNSPORTEFØLJEN

Figuren viser finansierte utslipp pr. bransje i utlånsporteføljen, inkludert boliglån. Dette er den totale sammensetningen og inneholder utslipp beregnet med PCAF-datakvalitet fra 1 til 5.

Vi kan se fra figuren at *Fiske og havbruk*, *Transport* og *Jordbruk og skogbruk* står for de høyeste bransjeutslippene i vår portefølje.

Om metoden for beregning av finansierte utslipp

SpareBank 1 Nord-Norge benytter Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) til å estimere finansierte utslipp fra vår lånevirksomhet. PCAF er et internasjonalt bransjeinitiativ grunnlagt for å sette finansielle institusjoner i stand til å beregne og rapportere utslipp av drivhusgasser assosiert med utlånstjenester eller andre finansielle tjenester. I tillegg har vi beriket analysen med bruk av Finans Norges veileder for finansierte utslipp³. Denne veilederen er utviklet av norsk finansbransje og er et supplement til PCAF med ekstra innsikt i norske forhold.

PCAFs metodesett er basert på kvaliteten på tilgjengelig data. Datakvaliteten spenner fra 1 til 5 hvor

1 er høyest datakvalitet og 5 er lavest. Datakvalitet 1 tilsvarer en bedrifts faktiske, attesterte klimaregnskap. Et ikke-attestert klimaregnskap tilsvarer datakvalitet 2. Datakvalitet 3 er beregninger basert på aktivitetsfaktorer som for eksempel antall dyr på en gård. Datakvalitet 4 og 5 er basert på bransjegjennomsnitt for utslipp, altså en sjablongmessig tilnærming.

PCAF forutsetter også at utslipp relatert til strømforbruk beregnes både med en lokasjons- og markedsbasert utslippsfaktor for strøm der det lar seg gjøre.

¹ Forventningsbarometer for Nord-Norge 2022 - Kunnskapsbanken ([kbnn.no](https://www.kbnn.no))
<https://www.kbnn.no/artikkel/baerekraftsundersokelsen-2023-bedrifter-og-kommuner>

² Er grønn vekst mulig i nord? - Kunnskapsbanken ([kbnn.no](https://www.kbnn.no))

³ <https://www.finansnorge.no/siteassets/dokumenter/maler-og-veiledere/veileder-for-beregning-av-finansierte-klimagassutslipp.pdf>

På grunn av at vi i Norge produserer strøm med svært lavt utslipp, men selger mye av det gjennom opprinnelsesgarantier, er det stor forskjell på utslippsfaktorene. Det har blitt bransjestandard å rapportere

utslippet beregnet med lokasjonsbasert faktor, noe som gir norske aktører svært lave utslipp fra eiendomsporteføljene.

Finansierte utslipp: Det er flere faktorer som kan føre til endringer i finansierte utslipp. Finansierte utslipp kan, forenklet, beregnes som:

Finansieringsandel X Utslipp

Endringer i disse leddene vil føre til endringer i våre finansierte utslipp. Eksempler på dette er endring i eksponering (finansieringsandel) og endring i beregningsmetode (utslipp).

Disclaimer:

Kvaliteten på beregning av finansierte utslipp varierer i stor grad med metode og tilgjengelig data. Når vi forbedrer datakvaliteten, vil det kunne gi store endringer i utslippsintensiteten i bransjene. Finansierte utslipp kan endres av flere faktorer: Finansieringsandel, utslipp, metode og data. Ved sammenligning av forskjellige beregninger av finansierte utslipp, må alle disse

faktorene tas hensyn til. Beregninger med datakvalitet 4 og 5 vil ikke gjenspeile forskjeller i utslipp mellom aktører i samme bransje, men gi et gjennomsnittlig utslipp basert på bransjen aktøren tilhører. Når vi arbeider med å øke datakvaliteten og anvende nye metoder forventer vi å få vesentlige endringer i utslippsberegningen.

Scenarioanalyser for utslipp

For å lage reduksjonsbaner som når netto null og samtidig oppfyller vårt krav om å begrense global oppvarming i tråd med Parisavtalen, må vi basere reduksjonsbanene på etablerte scenarioer. Scenarioene må være vitenskapsbaserte og oppfylle krav til begrenning av global oppvarming. Det er ingen

lovmessige krav om hvilke scenarioer eller leverandører av scenarioer som må brukes for å sette reduksjonsbaner. Vi har valgt å benytte beste markedspraksis i finansbransjen i bruk av scenarioer i denne planen.

Science based targets initiative

I denne planen benytter vi Science Based Targets initiative (SBTi) sine metoder og anbefalinger for å sette utslippsbaner mot netto null for utlånsporteføljen.

Dette er for å sikre at våre reduksjonsmål for netto null er i tråd med Parisavtalen. SBTi sine metoder definerer hvordan vi setter reduksjonsmål for 2030.

Carbon Risk Real Estate Monitor (CRREM)

For bolig og næringseiendom benyttes «Carbon Risk Real Estate Monitor» (CRREM). CRREM leverer utslippsscenarioer for boliger i Europa som kan differensieres på land og boligtype. Det betyr at vi kan bruke scenarioer som er representative for vår porteføljesammensetning. Scenarioene fra CRREM er anerkjent av SBTi og er i tråd med forventningene i Parisavtalen. Arbeidet til CRREM er også grunnlaget for PCAFs utslippsfaktorer for eiendom.

Hvorfor må scenarioer endre seg over tid?

Forskning fra «The Intergovernmental Panel on Climate Change» (IPCC), mfl. og endring i karbonbudsjettet må gjenspeiles i scenarioene som benyttes for å lage netto nullbaner. Derfor vil scenarioer kunne endres etter planen er lagt, og planen må i slike tilfeller også påberegnes redigert.

Utslipp og reduksjonsbaner

Dette kapittelet inneholder en oversikt over reduksjonsbaner og utslipp i de mest vesentlige bransjene i vår portefølje. Det gjenstår enda å sette reduksjons-

baner til noen av våre mest vesentlige bransjer som Fiske og havbruk og Jordbruk og skogbruk.

Bolig

Enhet	Scope	2023 Baseline	2030	2030 Reduksjon	Metode	Scenario	Datakvalitet
kgCO2/m2	2	3,88	1,95	49,7%	SDA	SBTi/CRREM	3,06

Hvorfor er boliglån vesentlig:

Over 60% av vår portefølje består av boliglån til privatmarkedet og det utgjør den største aktivaklassen i vår portefølje.

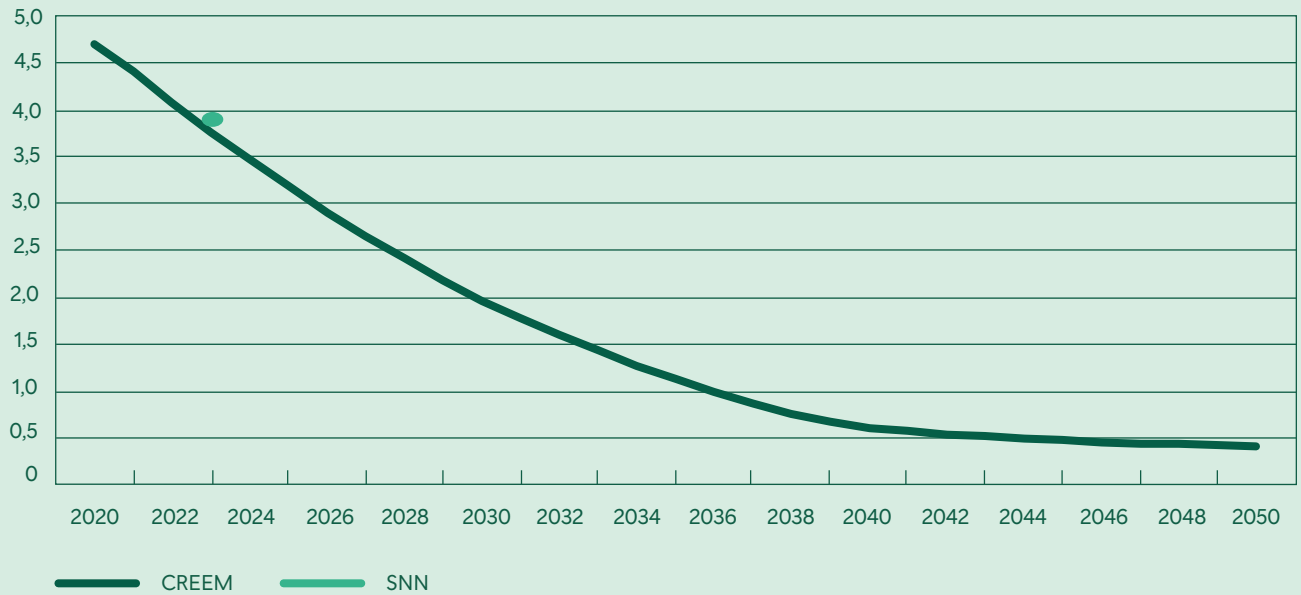
En viktig kilde til å forstå klimagassutslipp i bolig er energimerke. I distriktene i Nord-Norge er det hovedsakelig eldre boliger, som har antatt lavere energikarakterer. Dette gjør det utfordrende å øke energieffektiviteten på eksisterende boligmasse. Utslipp fra boliger er avhengig av både forbruk, energieffektivitet og strømmiks. Utslippsberegningen vil kunne påvirkes av hvordan strømmen til boligene er produsert. Dette påvirker derfor hvordan en bør gå frem når det kommer til dekarbonisering av boligporteføljen.

For boligporteføljen bruker vi CRREM scenarioet basert på *single family houses* og *multi family houses*, for hhv. eneboliger og leiligheter.

Utslippene fra boligporteføljen er altså basert på faktisk og estimert energimerke, supplert med porteføljegjennomsnitt ved manglende data. Det er et mål å øke andelen faktiske energimerker i porteføljen. Dette vil også øke datakvaliteten på utslippsanalysen over tid.

Reduksjonsbane Bolig

kgCO₂/m²

Vi har i det siste året økt andelen estimerte energimerker i vår boliglånsportefølje betraktelig. Vi har derfor kunne beregne utslippene fra boliglånsporteføljen med relativt høy datakvalitet. Vi har benyttet faktiske og estimerte energimerker for å estimere energiforbruket til mesteparten av boligporteføljen.

Der energimerke ikke har vært tilgjengelig, har vi brukt gjennomsnitt basert på delen av porteføljen med energimerke. Videre vil det arbeides med å øke datakvaliteten på utslipp i boliglånsporteføljen og tiltak for å øke andel energimerker.

Næringseiendom

Enhet	Scope	2023 Baseline	2030	2030 Reduksjon	Metode	Scenario	Data-kvalitet
kgCO ₂ /m ²	2	4,22	2,96	29,8%	SDA	SBTi/CRREM	3,82

Hvorfor er næringseiendom vesentlig?

Næringseiendom¹ utgjør rundt 13 % av vår utlånsportefølje. Elektrisitetsforbruket i norske bygg utgjør 55 %² av det totale kraftforbruket i landet og det er dermed en betydelig mulighet for energieffektivisering i sektoren. Bransjen er også betydelig eksponert for klimarisiko gjennom økt regulering og krav til dokumentasjon. I tillegg er bransjen direkte påvirket av et klima i endring, noe som må ha betydning for planlegging av fremtidige prosjekter. Norges Bank peker i sin rapport om finansiell stabilitet på at kun 22 % av norske næringseiendommer har et gyldig energimerke. Dette er et område vi som bank kommer til å stille strengere krav til i fremtiden.

Næringseiendomsporteføljen er beregnet med samme metodikk som boligporteføljen. Utfordringen med næringseiendom kontra bolig er definisjonen av en næringseiendomskunde. Denne delen av analysen beregner utslipp fra eiendommer hvor mer enn 50 % av eiendommen sin verdi er sikkerhet for konto knyttet til eiendomsselskap. Denne definisjonen er for å sikre at finansiering av en kunde med vesentlige utslipp i en annen aktivitet ikke blir beregnet som næringseiendom.

Reduksjonsbane Næringseiendom

kgCO₂/m²

Selv om vi har lave finansierte utslipp i næringseiendomsporteføljen er det viktig at vi har fokus på tiltak som bidrar til energieffektivisering. Vi har lave utslipp på grunn av lav utslippsfaktor for strøm i Norge. Utslippsfaktoren er også lavere enn for scenarioriet.

Ikke-energieffektive bygninger er en utfordring for fortsatt kraftoverskudd i regionen. I Kbnn-artikkelen «Næringsbygg er nøkkelen til kraftbalanse i nord» kan vi lese at ca. 70 prosent av potensialet for energieffektivisering ligger i yrkesbygg.

¹ NACE-kode 68-Omsetning og drift av fast eiendom

² <https://www.kbnn.no/artikkel/naeringsbygg-er-nokkelen-til-kraftbalanse-i-nord>

Jordbruk

Enhet	Scope	2023 Baseline	2030	2030 Reduksjon	Metode	Datakvalitet
tCO ₂ e	1 og 2	64.949	37.670	42%	Absolute Contraction	3

Hvorfor er jordbruksporteføljen vesentlig?

Jordbruk står for rundt 1,2 % av vår portefølje. Selv om det utgjør en liten andel av porteføljen, er næringen viktig for Nord-Norge.

Jordbruk står for rundt 10 % av nasjonale utslipp av CO₂-ekvivalenter¹. Jordbrukets utslipp består i hovedsak av utslipp av metan, en svært potent klimagass. Kyr og andre drøvtyggere, bruk av kunstig gjødsel, håndtering av kompost og konvertering av landområder er blant de store kildene til utslipp i bransjen. Mengden utslipp og sammensetningen av utslippene gjør jordbruk til en svært karbonintensiv bransje.

Resultatene fra jordbruksanalysen er basert på PCAF og de nyeste anbefalingene i Finans Norges veileder. Analysen baserer seg på produksjons- og arealfaktorer

fra jordbruket for hver enkelt aktiv jordbrukskunde i porteføljen. Dette er en viktig analyse da utslippsberegningen for jordbruk basert på datakvalitet 4 og 5 gir vesentlig høyere utslipp enn hva som er reelt. Analysen er for alle aktive jordbrukskunder registrert hos landbruksdirektoratet. Vi har kunder som er registrert under NACE-koden for jordbruk og skogbruk, men som ikke er aktive innen jordbruk. Disse kommer med i BM beregningen for resterende kunder lenger ned.

SBTi har enda ikke utviklet en standard for utslippskutt i jordbruksporteføljen. Derfor bruker vi metoden «Absolute Contraction» som beskriver en generell reduksjon, framfor en bransjespesifikk bane. Fremover vil vi utforske om det finnes andre scenarioer for utslippsbaner vi kan benytte for bransjen.

Fiskeri

Hvorfor er fiskeri vesentlig?

7,8 % av vår portefølje består av lån til Hav- og kystfiske. I tillegg til å være en viktig bransje for oss, er de en svært viktig næring for verdiskaping i landsdelen. Inntektene fra fiskerisektoren utgjør en betydelig del av den økonomiske aktiviteten i Nord-Norge. Dette inkluderer inntekter fra både salg av fisk og de økonomiske ringvirkningene i og rundt fiskeriene.

SBTi har enda ikke utviklet en standard for utslippskutt i fiskeri. Videre kommer vi til å se til utviklingen av utslippsbaner på dette området. Blant annet har regjeringen ambisjoner om utslippskutt i innenriks sjøfart og Den Internasjonale Maritime Organisasjon (IMO) har en ambisjon om å nå netto-null i 2050 for klimagassutslipp i internasjonal skipsfart. Transportøkonomisk institutt konkluderer i «Grønne scenarioer for fiskeflåten: Etablering og anvendelse av

modellverktøyet FiSceMod»² at fiskerinæringen vil kunne omstille seg til å bli karbonnøytral innen 2050 med tiltakskostnader pr. tonn CO₂ i størrelsesorden myndighetenes foreslåtte pris på karbonutslipp. Rapporten inneholder også scenario som når nullutslipp i 2040.

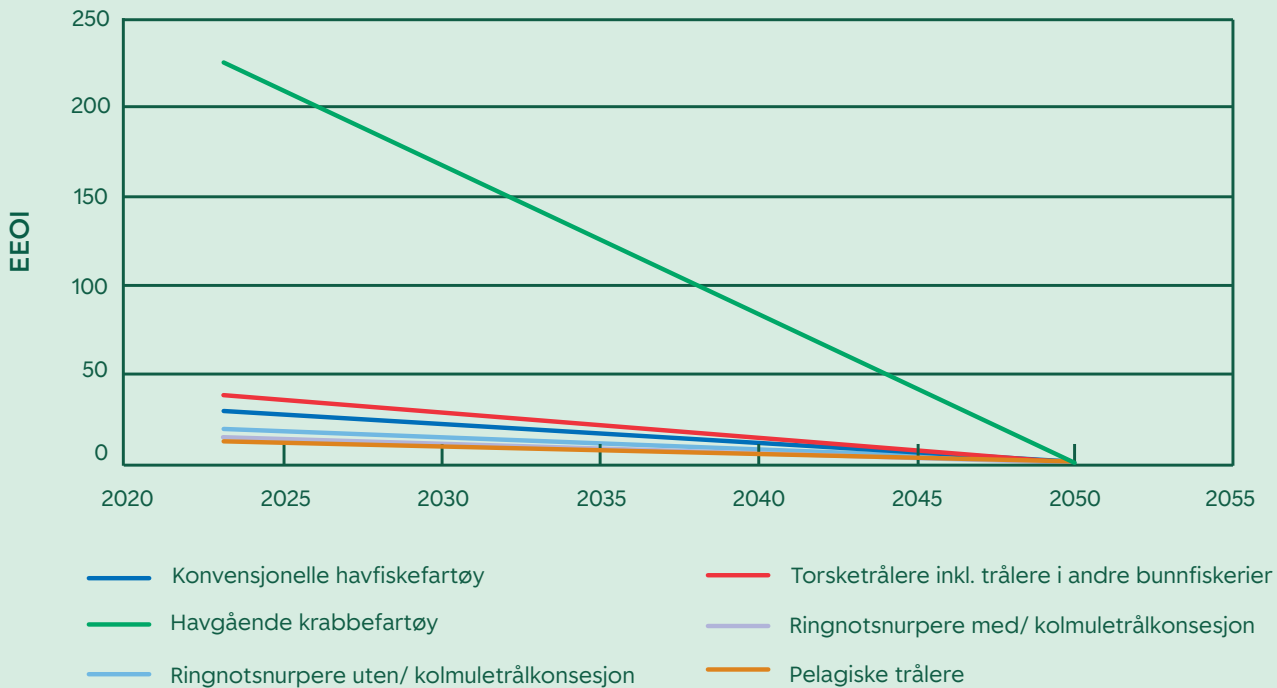
I veilederen «Omstillingsfinansiering for den norske havgående fiskeflåten»² anbefaler Grønt skipsfartsprogram hvordan banker, sammen med kunder, kan bidra til omstilling av fiskeflåten, med fokus på den havgående fiskeflåten. Veilederen legger vekt på omstillingslån som et sentralt virkemiddel med KPI'er som fokuserer på Energy Efficiency Operating Indicator (EEOI). EEOI kan tolkes som CO₂-utslipp per driftsdistanse og fangstmengde eller hvor utslipps-effektivt fisken fanges.

¹ Norske utslipp og opptak av klimagasser (miljodirektoratet.no)

² Grønne scenarioer for fiskeflåten: Etablering og anvendelse av modellverktøyet FiSceMod - Transportøkonomisk institutt (toi.no)

³ Omstillingsfinansiering for den norske havgående fiskeflåten - Grønt Skipsfartsprogram (grontskipsfartsprogram.no)

Referansebaner havfiskeflåten

Figuren viser EEOI-baner mot nullutslipp i 2050 for den norske havfiskeflåten levert av grønt skipsfartsprogram. Denne typen bane vil kunne brukes til å

benchmarker utslippene fra vår fartøysportefølje opp mot utslippbanene visualisert i figuren.

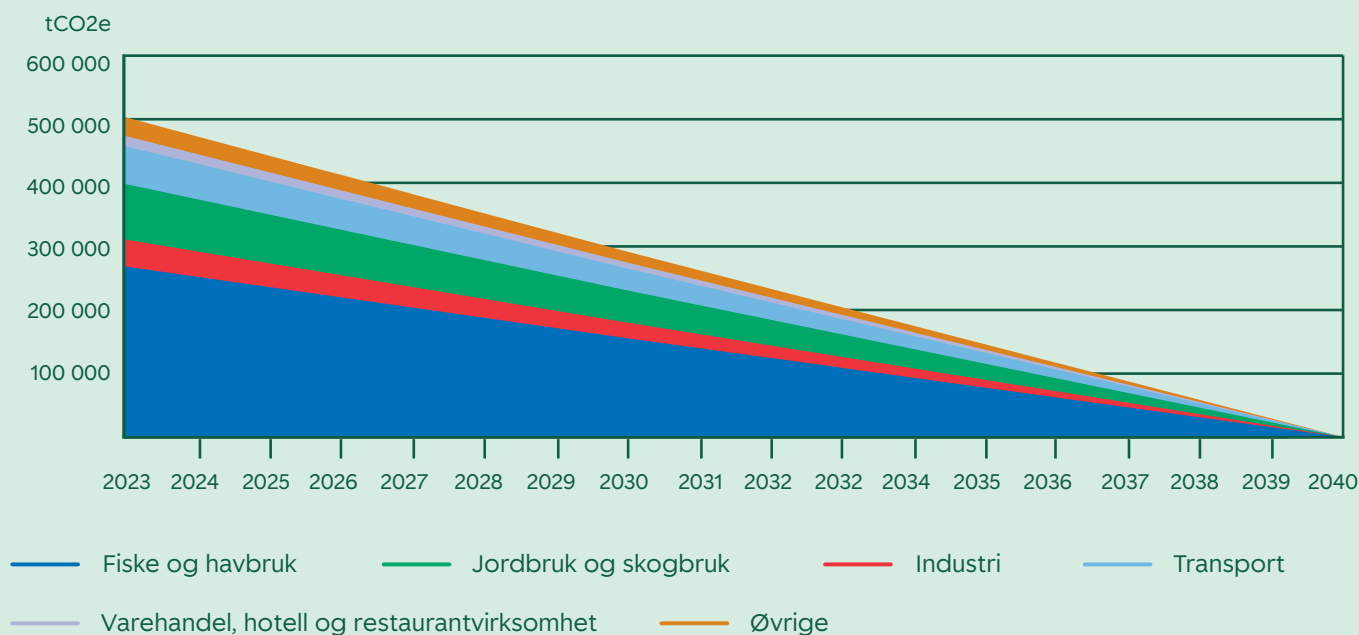
Bedriftsmarked (uten Næringseiendom)

Enhet	Scope	2023 Baseline	2030	2030 Reduksjon	Metode	Datakvalitet
tCO2e	1 og 2	503.988	292.313	42%	Absolute Contraction	4,25

Figuren illustrerer generelle utslippsbaner for bransjene i bedriftsmarked som SBTi ikke har utviklet egne reduksjonsbaner for enda eller vi ikke har tilstrekkelig data tilgjengelig. Banene viser en 42 % reduksjon i finansierte utslipp mot 2030 og en lineær nedgang mot

2040, i tråd med ambisjonen for netto null. Nedgangen er i tråd med SBTi sin generelle anbefaling for scope 3-utslipp. Denne banen dekker hele bedriftsmarkedsporføljen med unntak av næringseiendom, som har sin egen reduksjonsbane.

Reduksjonsbaner Bedriftmarkedsporteføljen

*Øvrige baner består av: Eiendom, Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak, Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg, Offentlig forvaltning, Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet.

Våre utslippsbaner vil øke i tråd med tilgjengelige baner fra SBti og tilgang på data for utslippsberegning.

Egen drift

Hvorfor er utslipp fra egen drift vesentlig?

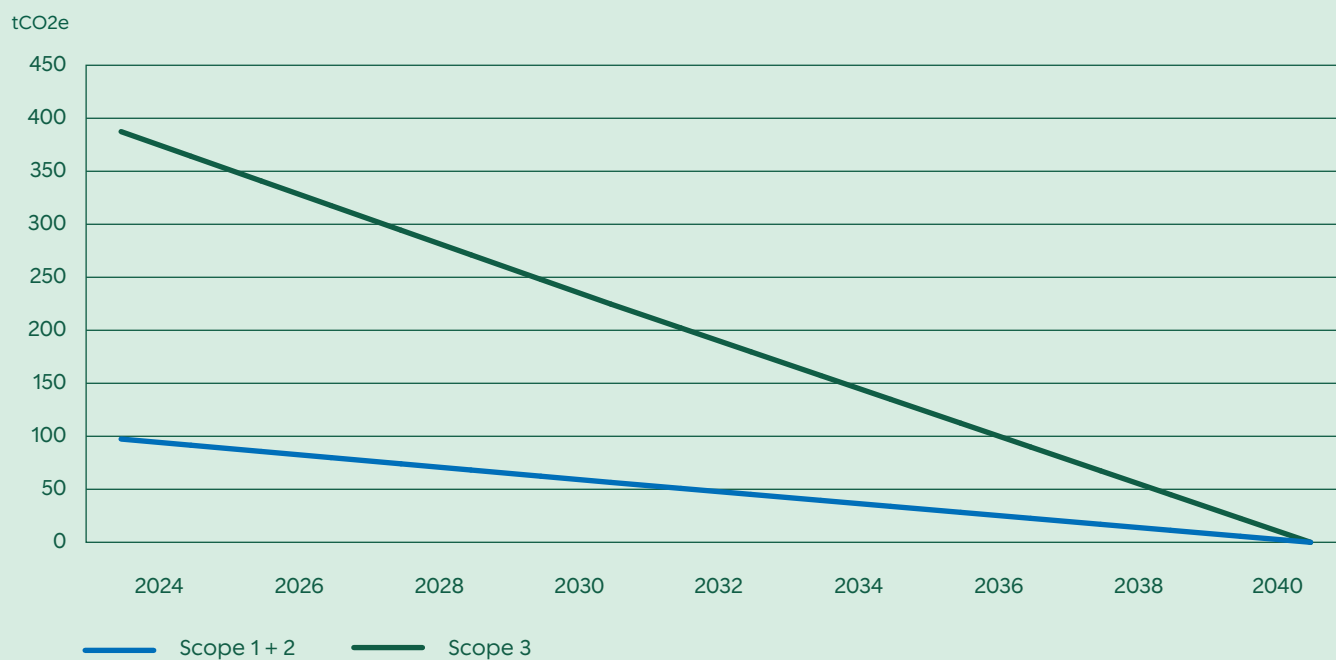
Den største delen av vårt utslipp er tilknyttet våre utlån. Likevel har vi som en stor arbeidsgiver med flere lokalkontorer også en påvirkning på klimaet gjennom vårt klimagassutslipp. En oversikt over vårt fotavtrykk presenteres gjennom vårt klimaregnskap. I takt med ambisjonen vår må også egne utslipp kuttes på linje med kutt i utslipp i vår utlånsportefølje. En viktig prioritet for egne utslippsregnskap er å jobbe med kvaliteten på utslippsberegningene i årene som kommer. Det er derfor forventet at de rapporterte klimagassutslippene for egen drift kan komme til å øke, dermed må reduksjonsbanen justeres for å nå målene i 2030 og 2040.

Tabellen viser sammensetningen av våre interne utslipp på et overordnet nivå. Karbonregnskapet leveres av CEMAsys. Interne utslipp dekker scope 1, scope 2 og scope 3, med unntak av scope 3 kategori 15, finansierte utslipp. Vi kan se fra tabellen at det største utslippet ligger i scope 3, tjenestereiser. Elektrisitet står for det nest høyeste utslippet. Energieffektivisering og begrensning av tjenestereiser er tiltak som vil ha effekt på det interne karbonbudsjettet.

Interne utslipp utgjør i underkant av 1 % av våre totale utslipp.

Figuren under visualiserer vår vitenskapsbaserte reduksjonsbane basert på SBTi sin metodikk. Etter 2030 følger figuren en lineær utvikling mot vår null-ambisjon i 2040.

Reduksjonsbaner Interne Utslipp

Interne utslipp	Referanseår	Referanseverdi	2030	Årlig %-mål / referanser
Scope 1 utslipp				
Scope 1 (tCO2e)	2023	4,6	2,7	6 %
Scope 2 utslipp				
Lokasjonsbasert (tCO2e)	2023	92,8	53,8	6 %
Markedsbasert (tCO2e)	2023	11,4	6,6	6 %
Vesentlige Scope 3 utslipp				
Scope 3 (tCO2e)	2023	387,4	224,7	6 %

